

Forbrugsforeningernes Bæren og Virken som det, der tilsigtes med det foreliggende Lovforslag. Jeg tror, at Forbrugsforeningerne have gjort megen Nytte omkring i Befolkningen, navnlig over for Smaaafk. I Særdeleshed have de en Fortjeneste, og det er den, at de vænne Folk til straks at betale, hvad de faa. Det er en demoraliserende Ordning, man har i Købstæderne, at give Kredit i en Udstrækning, der er aldeles urimelig, til stor Stade baade for de handlende og dem, der købe. Det er en af Forbrugsforeningernes gode Sider, at de have virket opdragende paa Folk i dette Forhold. Hvis man vedtager Lovforslaget, saaledes som det nu foreligger, vil det føre til, at flere Hundreder Brugsforeninger blive slaagne ihjel med det samme. Alle de Forbrugsforeninger, der nu findes inden for Købstædernes saatalde Væbte, maatte efter min Mening forsvinde med det samme. Men jeg har selvfølgelig ikke noget imod, at der føres et vist begrænset Tilsyn med Forbrugsforeningerne, for at de ikke skulle overtræde deres Kompetence. Jeg har aldeles ikke noget imod, at der foreskrives bestemte Regler, der skulle overholdes, naar man vil oprette en Brugsforening. Jeg ønsker ikke, at Forbrugsforeninger skulle være Skattefrie for Værligheder eller Smugtroer o. desl., det er ikke i Befolkningens Interesse, og jeg tror ogsaa, at Befolkningen i sin store Almindelighed vil være tilfreds med, at der fastsættes visse bestemte Regler, der maa overholdes, fordi man skylder de Individer, som melde sig ind i saadanne Foreninger, at tage Hensyn til, at de ikke blive bedragne. Jeg er ligeledes enig med det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgfreds i, at de mange Henviisninger til Indenrigsministeren ere aldeles urimelige. Der er ingen Anledning til at give Love paa den Maade, at man i 20-30 Tilfælde henviser den endelige Afgørelse til vedkommende Minister. Det er at skabe en Magt og Myndighed hos Administrationen, som Lovgivningsmagten sikkert ikke skal gaa med til at udbille. Jeg skal, da der er faldet saa mange Udtalelser om Lovforslaget i sin Almindelighed, indskrænke mig hertil, idet jeg tilraader Tinget at vedtage Lovforslagets Overgang til anden Behandling og ønsker, at Sagen i det eventuelle Udbalg maa blive gjort til Genstand for en omhyggelig Prøvelse, og at der maa komme et godt Resultat ud af Udbalgets Arbejde.

Formanden (Høgsbro): Det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgfreds (Lauridsen) talte saaledes, at der var flere

af hans Ytringer, som det ikke var muligt at høre her fra Formandspladsen. I Slutningen af sin Tale brugte det ærede Medlem et Udtryk: „besnattet Aktstykke“, som han selv beklagede at have brugt, og som ogsaa jeg maa beklage. Jeg paataaler dette først nu, fordi jeg ikke for har kunnet faa den stenografiske Opkrift, som det var mig nødvendigt at se, for at jeg kunde overbevise mig om, hvad der i Virkeligheden var blevet sagt.

Kr. Jensen (Hjørring Amts 2den Valgfreds): De allerfleste ere vistnok enige om, at vi trænge til en Lovordning af Næringsdriften. Men om den Maade, paa hvilken Ordningen skal ske, er der forskellige Meninger. Den Kommission, som har været nedsat, bærer Breeget af i et og alt at have villet gaa ud paa at favorisere Haandværkerne og særlig Bjerne paa Landets Befolkning, og da navnlig paa Landbrugernes Befolkning. De fleste af Paragrafferne have til Formaal at stifte Bjerne en større Beskyttelse, og den Beskyttelse, som de faa, sker selvfølgelig paa Landets og Landbrugernes Befolkning. I § 2, tredje Stykke, bestemmes, at Forhandling af Landbrugsprodukter maa ikke længere ske fra aaben Bod, og i § 18 bestemmes der, at Landbrugsprodukter maa ikke sælges paa Markeder. Det er en Indskrænkning i Landbrugernes Erhverv og den Maade, hvorpaa de faa deres Varer omsatte. Stor Betydning har det ganske vist ikke, men nogen Betydning har det dog, idet en Del Landbrugsprodukter, særlig Husflidsprodukter, nu blive bragte til Markederne for der at sælges. Jeg skal nævne Trævarer og billige Pottemagersager, hvoraf der jo i visse Egne fabrikeres en Del. Det har ikke saa liden Betydning for de Folk, som leve af denne Virksomhed, at de have denne Afgang til at faa deres Produkter solgte. Lovforslaget tilsigter ogsaa en Indskrænkning i Skippernes Ret til at sælge fra Skib, og det er naturligvis til Fordel for de næringsdrivende i Bjerne, men til Stade for Forbrugerne, deriblandt ogsaa for Landboerne, idet de derved blive nødsagede til at give Købmændene en Avance paa de Sager, der nu sælges fra Skib. § 8, der handler om Forbrugsforeninger og Andelsforeninger, har været omtalt af andre Talere, og jeg skal derfor fatte mig i Korthed om den. Det hedder i § 8, at Forbrugsforeninger eller Andelsforeninger, der indløbe Varer til Foreningens Medlemmer, skulle løse Næringsbevis, for saa vidt de handle fra aaben Bod, og der siges, at de skulle anses som